

Visie op toezicht

Met deze visie op toezicht geeft de Raad van Toezicht van SMO Traverse uitvoering aan artikel 6.4.2. van de Governancecode Zorg 2022. De visie zorgt voor helderheid over de invulling van de toezichtsrol door de Raad van Toezicht en zorgt voor overeenstemming over de wijze waarop de Raad van Toezicht en de bestuurder zich onderling verhouden, in hun diverse rollen en verantwoordelijkheden.

De visie van de Raad van Toezicht op de wijze waarop het toezicht de komende jaren vorm krijgt, ligt vast in de combinatie van:

- governancecode Zorg;
- toezichtskader (missie en visie, continuïteit van de organisatie);
- statuten en reglementen;
- de wijze waarop de informatiewisseling tussen de bestuurder, de “werkorganisatie”, intern toezicht en de externe omgeving plaatsvindt;
- de onderlinge omgangsvormen

Legitimatie

Zorgorganisaties zoals Traverse werken in een maatschappelijke context en hebben een maatschappelijke taak: het aanpakken en zo mogelijk oplossen van een maatschappelijk probleem. De legitimatie van Traverse is gelegen in het positieve kwaliteitsoordeel van belangrijke stakeholders. Met een terugtrekkende overheid is de Raad van Toezicht verantwoordelijk voor het toezicht op de kwaliteit van de uitvoering van deze publieke taak. De voorliggende notitie gaat in op de wijze waarop de Raad van Toezicht van Traverse dit toezicht wil inrichten. De kern van toezicht richt zich op de vervulling van de maatschappelijke opdracht van Traverse, te weten het bevorderen van het proces om cliënten weer zodanig maatschappelijk te laten participeren zodat dak- en thuisloosheid wordt opgeheven en-of voorkomen.”

Kerntaken, rollen en verantwoordelijkheden

De bestuurder van stichting maatschappelijke opvang Midden-Brabant, Traverse (hierna te noemen Traverse) is eindverantwoordelijk voor en belast met het besturen van de organisatie. De Raad van Toezicht vervult de werkgeversrol voor het Bestuur en zorgt onder meer door benoeming, evaluatie en ontslag dat Traverse is voorzien van een capabel bestuur. Hierbij onderkent de Raad van Toezicht zowel de formele kant van zijn toezicht op besturing (wet- en regelgeving), de maatschappelijke opdracht van Traverse, de centrale rol van de cliënt daarin alsmede de spanning die uit de verschillende perspectieven kan ontstaan.

De Raad van Toezicht heeft tot taak toezicht te houden op de besturing door de bestuurder en op de algemene gang van zaken in de organisatie als maatschappelijke onderneming en staat de bestuurder met raad terzijde en biedt de noodzakelijke ruimte voor organisatieontwikkeling. Het toezicht op besturing beperkt zich niet tot de activiteiten en resultaten van de bestuurder. Het toezicht richt zich nadrukkelijk ook op de wijze waarop de besturing is ingericht, passend bij het organisatiemodel en de organisatieontwikkeling en de mate waarin dit bijdraagt aan de doelstellingen van de organisatie en een veilige organisatiecultuur.

Tevens beoordeelt de Raad van Toezicht vanuit haar onafhankelijke positie de integraliteit en integriteit van de besluitvorming tegen de achtergrond van de relevante belangen van alle belanghebbenden.

Samenspel met de bestuurder

Bestuurder en Raad van Toezicht hebben verschillende rollen en verantwoordelijkheden, maar een gezamenlijke opdracht. Om het belang van de cliënten te dienen is continuïteit nodig, maar ook ontwikkeling, verandering en verbetering. Niet alles is te voorzien of te plannen. Evenwicht tussen dialoog (advies, klankbord) en controle (toezicht) is daarom uitgangspunt voor het goede samenspel van Raad van Toezicht en bestuurder. En het goede samenspel van Raad van Toezicht en bestuurder is voorwaarde voor een kritische dialoog die gebaseerd is op heldere informatie. De basis voor een goede balans tussen controle en dialoog is vertrouwen. Voorwaarde voor vertrouwen is openheid van beide kanten om zorgen te durven delen.

Stijl van toezicht, balans behouden

De Raad van Toezicht is zich bewust van de noodzaak tot samenwerking in het maatschappelijk domein en formuleert haar toezichtvisie vanuit de notie dat dit vraagt om ruimte en flexibiliteit voor de bestuurder om de maatschappelijke doelstellingen te kunnen behalen en om de continuïteit en de stabiliteit van de organisatie te kunnen waarborgen. Toezicht op netwerken vraagt om overzicht én inzicht. De stijl van toezicht is gericht op het houden van balans tussen de belangen en continuïteit van de activiteiten van de eigen organisatie en (de toegevoegde waarde van) samenwerking in relevante netwerken.

De Raad van Toezicht ziet erop toe dat, ook bij wijzigende omstandigheden, kwalitatief goede opvang en begeleiding de doelstelling van de organisatie blijft. Het toezicht is vooral toekomstgericht en vraagt om pro-actief handelen vanuit (kennis van) de (politieke) context en de lokale opgaven. Toekomstgericht toezicht vraagt een goed samenspel van de Raad van Toezicht en van haar leden met de bestuurder waarbinnen de risicohouding onderwerp van gesprek is.

Dit vraagt van de leden van de Raad dat zij scherp zijn en blijven: in het afbakenen van hun eigen rol in relatie tot de rol van de bestuurder; op de inzet van het eigen netwerk in relatie tot de doelen van Traverse; het eigen referentiekader kunnen ontstijgen; en dat zij een nieuwsgierige en onderzoekende houding hebben.

De Raad van Toezicht zet het eigen netwerk en kennis in om toezicht te houden op de organisatie én stelt haar kennis, kunde en haar netwerk beschikbaar om de bestuurder te ondersteunen bij het identificeren en omgaan met (mogelijke) risico's en ziet er tegelijkertijd op toe dat onnodige risico's vermeden worden.

De adequate invulling van de toezichtsrol vraagt dat de leden van de Raad van Toezicht vanuit hun verantwoordelijkheid en betrokkenheid individueel hun bijdrage leveren en vraagt ook het goede samenspel binnen de Raad van Toezicht, van de leden onderling. Dat betekent dat leden aanspreekbaar zijn op hun gedrag, alert zijn op hun rol in de verschillende posities en verantwoordelijkheden in en buiten de organisatie en zorgen dat hun bijdragen aan dialogen en discussies daarin passen. Dat verlangt een luisterende en lerende houding en een veilige aanspreekcultuur waarbinnen de leden van de Raad elkaar aanvullen, feedback geven en oog hebben voor elkaars talenten vanuit een onafhankelijke, niet vooringenomen positie.

De Raad van Toezicht geeft invulling aan toekomstgericht toezicht door:

- het bieden van een klankbord aan de bestuurder
- het actief volgen van ontwikkelingstrajecten in belangrijke dossiers
- het vooraf bespreken van de risicohouding met de bestuurder op deze dossiers
- het inzetten van de expertise van de afzonderlijke leden van de raad: elk lid vervult met eigen kennis, ervaring, inzichten en expertise zijn rol als toezichthouder en zorgt dat deze kennis actueel en beschikbaar is
- contact te onderhouden met toezichthouders van organisaties met wie een verregaande samenwerking is aangegaan om te komen tot gedeeld eigenaarschap op toezicht.
- het onderhouden van een relevant netwerk en het bijwonen van (regio)bijeenkomsten zodanig dat een totaal beeld ontstaat van de waardering van stakeholders voor de resultaten van de organisatie
- toe te zien op het vermijden van onnodige risico's waarbij speciale aandacht uitgaat naar integriteit en cultuur binnen de organisatie

- het beschikbaar hebben van een mix aan informatiebronnen die bijdragen aan de balans tussen controle en dialoog zoals onder andere:
 - door de bestuurder aangeleverde informatie en rapportages;
 - informatie en rapportages van externe partijen zoals de accountant, inspecties, (regio)gemeenten, financiers, maatschappelijke partners, organisatienetwerken, cliëntenorganisaties en belangenbehartigers
 - het jaarlijks overleg met de ondernemingsraad en de cliëntenraad;
 - werkbezoeken en het bijwonen van gebeurtenissen en bijeenkomsten binnen de organisatie
 - informatie uit calamiteiten en klachten
 - publicaties e.d. over ontwikkelingen met betrekking tot de maatschappelijke opdracht en positie van de organisatie
 - lokaal en regionaal nieuws
 - eigen ervaring en deskundigheid (specialisatie) van leden van de Raad van Toezicht

Herkenbare omgangsvormen

De Raad van Toezicht hanteert in de onderlinge samenwerking en in de samenwerking met de bestuurder omgangsvormen waarin de visie in de praktijk herkenbaar is en die - vanuit een voorbeeldrol - de gewenste cultuur en het gedrag in de organisatie versterken. De kernwaarden van Traverse (integer communicatief, samen doelgericht en vraaggericht verantwoordelijk) vormen hiervoor de basis.